

ZÁKLADNÍ IDENTIFIKACE

ID	PHA-01018
Název/motiv mozaiky	Lunety s alegoriemi
Autor	návrh Mikoláš Aleš, realizace firma A. Neuhauser, Innsbruck
Datace	1894-1896
Místo	bývalá Zemská banka, Na Příkopě 858/20, Praha 1 – Nové Město
GPS souřadnice	50°5'10.068"N, 14°25'36.822"E
Rozměry mozaiky, umístění	výška 1,5 m, šířka 2,9 m výška 1,2 m, šířka 2,3 m výška 1,5 m, šířka 2,9 m výška 1,1 m, šířka 1,9 m Mozaiky jsou instalovány po obvodu dvou stěn pod římsou domu.
Výška umístění mozaiky nad zemí	cca 15 m
Mozaika je směřována na (SS)	severozápad a jihozápad

Popis okolí, statika budovy

Poznámky

Mozaika se nachází v centru města s frekventovanou dopravou. Zeleň se v okolí vyskytuje velice omezeně.

Dům nevykazuje žádné praskliny či ztrátu stavebního materiálu.

HUMANITNÍ PRŮZKUM MOZAIKY

Polokruhové kompozice (lunety) zhotovené podle návrhů Mikoláše Aleše jsou zasazeny v lunetové římse budovy bývalé Zemské banky Království českého v Praze (stavěna dle plánů Osvalda Polívky v letech 1894-1896 v neorenesančním duchu). Kartony k lunetám provedli Vojtěch Bartoněk a Bohumír Roubalík, v mozaice je provedla firma A. Neuhauser z Innsbrucku. Kompozice bývají označovány jako témata z české mytologie a pohádek, podle popisu nové budovy publikovaného v roce 1900 se ale jedná o alegorie související s významem a funkcí bankovního domu, ačkoliv jsou vyjádřeny často mytologickými nebo pohádkovými výjevy. Čtrnáct scén na hlavním průčelí představuje *Prahu a Vltavu*, *Polní hospodářství*, *Mincovníctví*, *Zlato*, *Stříbro*, *Dolování a drahé kovy*, *Polní hospodářství (na Slovensku)*, *Korunovační klenoty*, *Lásku k vlasti*. Do Nekázanky jsou obráceny další lunety, které jsou spojeny s tématem hospodářských zdrojů např. – *Zemědělství*, *Lesnictví*, *Drobný průmysl*. Celý cyklus končí lunetou *Umění*. V *Soupisu maleb, kreseb, studií a náčrtů Mikoláše Aleše* jsou uhlém a tuší provedené návrhy na jednotlivá díla z roku 1895 zachované ve sbírkách označena dokonce ještě lapidárněji: *Hojnost* a *Včelařství*.

Scény jsou pojaty jednotně – mají červený rám se zlatým dekorem a zlaté pozadí, na kterém vystupují sošné figury ohraničené tmavou linkou.

CHARAKTERIZACE PROSTŘEDÍ A SAMOTNÉ MOZAIKY

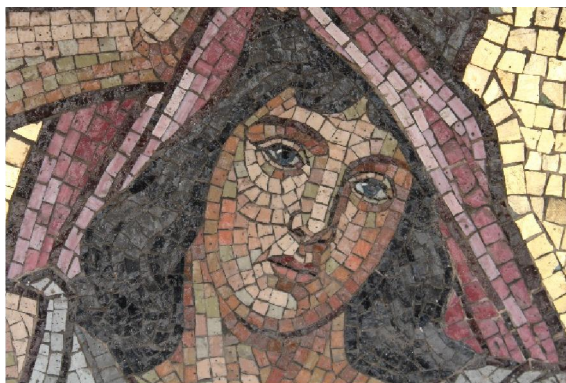
Působení okolního prostředí, míra zakrytí mozaiky, biologické poškození

Ztráty materiálu v ploše

- nebyly zaznamenány (v roce 2014 byly mozaiky restaurovány F. Tesařem a P. Hamplem – byly doplněny jednotlivé mozaikové kostky v řádu jednotek)

Mozaiky jsou shora dobře chráněny přesahující římsou.

Biologické poškození nebylo zaznamenáno.

Použitý materiál - kostky a pojiva

Mozaiky jsou sestaveny ze štípaných skleněných kostek o přibližné velikosti 1,5 cm x 1 cm. Použité sklo je zakalené. Místy jsou na povrchu skla bubliny. Na povrchu skla nebyly zaznamenány známky korozního poškození ani znečištění (platí pro pohledovou stranu, mozaiky byly během zásahu v roce 2014 očištěny od prachu). Na mozaikách jsou použity kostky se zlacením. Poškozené zlacení bylo během restaurování 2014 opraveno.

Pojivo mezi kostkami je tmavě šedé, spíše jemnozrné.

- poškozené zlacené kostky před restaurátorským zásahem v roce 2014

ANALYTICKÝ PRŮZKUM

Optická mikroskopie - nebyla provedena

POZNÁMKY

Přílohy

Literatura

Miroslav Míčko – Emanuel Svoboda, *Mikoláš Aleš. Nástěnné malby*, Praha 1955, s. 102-106, 177-178.

Rudolf Pošva, *Plastika a mozaika v průčelích Osvalda Polívky*, kandidátská disertační práce, FA ČVUT v Praze, 1985.

Rudolf Pošva, *Plastika a mozaika v průčelí Osvalda Polívky*, *Umění XXV*, 1987, č. 5, s. 449-459. *Soupis maleb, kreseb, studií a náčrtů Mikoláše Alše ze sbírek Muzea Aloise Jiráska a Mikoláše Alše v Praze*, Praha 1989, s. 25.

Roman Prahl - Petr Šámal, *Umění jako dekorace a symbol. Výzdoba reprezentačních staveb Prahy v éře historismu, secese a moderny*, Praha 2012, s. 140-141.